

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznega 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. List i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravnštvo Novin v Crensovce, Prekm.

Radičovci—Pašič sporazum.

Meseca marca letosnjega leta se je odigralo v našem političnem življenju dogodek, šteroga smo najmenje pričakovali. I ravn zato, ar ga nesmo pričakovali, je zbudo takšo pazlivost, da se od tistoga časa skoro vse politično življenje okoli njega súče i ne lista, šteri ne bi o njem pisao še zdaj.

Pavel Radič, naslednik svojega strica, je meo v parlamenti govor, v šterom je zatajo vše, za ka so se Hrvati skoz celih šest let bojuvali, zavrgel je republiko, autonomijo, odpovedao se v imeni svoje stranke i Štefana Radiča vsem zahtevam i izjavo, da v imeni Hrvatskoga naroda prizna centralistično ustavo, — štero je Štefan Radič pred par leti prekuno i izpovedao, da je vsakši izdajalec, što jo prizna — i kraljino.

Ar je prišeo te popun preobrat naenok brez počasnoga razvoja, se je vsakši spitavao i se še zdaj spitavle, ka ga je pripravilo do njega; ka ga je prisililo, da je s svojim strankov preskočo iz edne skrajnosti v drugo, da je postao iz zagriženoga republikanca hlapčevski centralist i veren pristaš kraljine. On sam je povdaro, da je napravo te stopaj zato, ar še, da pride med hrvatskim i srbskim narodom do sporazuma. Drugi pa so bili inačiščega mišlenja. To tem bole, ar Radič te ne šteo dati takše izjave, gda je bio na vlasti oposicijonalni blok pod predsedstvom Davidoviča, štera vlada je mela v svojem programi kak najvažnejšo točko bratski sporazum med Srbi, Hrvati i Slovenci. Radič v tistem časi istinsko ne žele sporazuma i je s svojimi nepremišlenimi govorovi povzročo, da je morala Davidovičova vlada odstopiti. Žmetno je teda vervati, da bi Radiča miseč na sporazum pripravila do toga, da se je popunoma podvrgeo Pašiči.

Čujmo, ka pravi o tom dr. Korošec. — On je meo 7. junija v Ljubljani na zborovanji SLS govor o političnem položaji v državi. Celoga govora nam ne more objaviti, zato podamo samo tiste odломke, v šterih govor o zdašnjoj politiki radičovcov i o Pašiči.

Sporazum, za šteroga se zdaj vršijo razgovori, vsebuje zahteve: da se verifice rajo osporjeni hrvatski mandati, da se da sloboda Radiči, dr. Mački i tovarišom, da se uporaba zakona o zaščiti države glede Radičove politične organizacije ukine i da se preneha s preganjanji hrvatskih volilcov. — Ka naj pravimo k tomi? Vse točke se nanašajo samo na Radičovo stranko. Iz toga se vidi, kak dela Radičova politika za ves hrvatski narod. Radičovci se bojijo za svojo kožo i to jih je pripravilo do toga, da so se priklonili pred Pašičom. On pa se zdaj z njimi špila, kak mačka z mišjem. Po dr. Koroškovem mišlenji najmre tudi Pašiči ne za sporazum.

O Pašiči pravi: „Pašič ne žele sporazuma, ar on i Pribičevič živeta od spora

Vredništvo i upravnštvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanos v Crensovcih.

med brati i od njüve needinosti. Pašič ne žele sporazuma, nego še razcepiti blok (blok naravnoga sporazuma i ljudske demokracije, v šterom je tudi Radičova stranka včlanjena, op.) razcepiti tudi HSS (Radičovo stranko, op.) i osramotiti Radičovo stranko. Dnes je stari Pašič edini absolutni (najvišji) gospodar političnega položaja. Škoda, da je počasen i slab gospodar. Zato zastaja vse naše javno življenje. Tudi vse parlamentarno delo stoji popunoma pod zavlačevalno, počasno i nesigurno, tipajočo taktiko Pašičovo. To ne več parlament, nego samo kulise (zaslon) za Pašičov absolutizem v našoj državi. Parlament ne dela, ar njemi Pašič ne pusti delati i ka dela, to nosi tudi vse pečat Pašičove samosvojnosi. Vse je slabo, nepopuno, protizakonito, ne odgovarja več zdašnjim razmeram. Vse notranje delo vmirja na nesposobnosti absolutizma v ministarskem predsedništvu. Naš klub bo vršio tudi nadale svojo dužnost. Bojujao se bo proti prevratnim predlogom vlade, kritizirao delovanje uprave i stavo tudi svoje samostojne zahteve. Ka se nemre doseči, ne klubova krivda, nego nesposobnost, nerazmenje, počasnost i večkrat tudi hudočna vola tistih, ki nam dnes režejo krüh.“

Sodi naj vsakši sam. — Ka smemo pričakovali od Radiča, ki je za hasek svoje stranke zatajo samostojnost hrvatskoga naroda? I od Pašiča s prijatelom Pribičevičem (i slovenskimi liberalci), ki s svojim samovolnostjov onemogoča vsakše uspešno delo?

V Ameriki — pri nas.

Ednomi ali držgomi se bo videlo mogoče čudno, kak pridemo do toga, da ščemo sebe, našo državo primerjati z Amerikov, štera je nositelica svetovne materialne i duševne kulture i štero občuduje ves svet. To včinimo samo zato, ar se naši vodilni možje, ki maju oblast v roki, posebno pa naši liberalci, v svojem vladanji radi ravna po peldi velikih, kulturnih držav. Ka tam vidijo posebnoga, to kratko i malo presadijo v domačo zemlo. Samo to je škoda, da se v vsem neščelo ravnat po tujoj peldi. Ka se njim ne vidi, tisto optustijo.

Na konci maja je bio predložen zakon o naših osnovnih šolah. Kakši je te zakon, ne bomo pisali na dugo i široko. Naj bo zadosta, če povemo, da so ga kritizirali i obsodili šolski strokovnjaki, ki znajo, ka je našemi šolstvi v hasek i ka njem bo v škodo. Iz vognoga kritizeranja pa se vidi, da bo naš novi šolski zakon takši, da se pomali i na tihoma odpravi v šolaj verska zgoja i da se zatre slovenska narodnost.

Ar je našim liberalcom vera takši trn v peti, da jo ščeo z zakoni celo iz ščel odpraviti i jo s tem iztrgati že iz detinskih src, poglejmo, kak mislijo o veri nešterni vodilni možje v Ameriki.

„Mi postajamo tak moderni, da ščeo nežterni modernizirati celo Boga. A jaz se držim starih šeg. . . Nemiliva slava Zdrženih držav je, da so vsi naši največki možje vervali v Boga!“ — Reči Jamesa državnoga tajnika za delo, šteri je povdaro, da se mora dete v šoli poleg čtenja, pisanja i računanja včiti tudi večne verske istine.

Oglas, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednega kvadratnega centimetra za ednok en dinar, za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstrom je cena oglasov cm^2 dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravnštvo „NOVIN“.

„Amerikanci bi včinoli vnogo bolše, če bi izdali svoje peneze za sveto pismo, namesto za električne stolce“. — Russell, šteri je zahtevalo odločno versko akcijo za pobijanje materializma v soli.

„Lepa reč je biti inteligent, navržen, ročen, a najbolše je, meti lastnosti, štere zahtevajo desetere bože zapovedi: prvo je poštjenje, potom še komaj pride batrinvost i razum“. — Roosevelt.

„Neščemo, da bi naša deca vstopala v svet z dušov, šteri bi postala črna i zamazana ob prvi sünkaj nasprotnih sil... Kak Amerikanci začnemo razmiti, da je največja potreba v naših opravkaj oblasti džuse; vretini te oblasti v našem džuh pa sta Bog i vera i mi znamo, da so brez Boga i vere vse lepe reči naše družbe samo lepe zvunašnje oblike brez vsebine, stvari pameti, a ne srca“. — Shepherd.

„Katoličanski stariši so osvedočeni, da mora krščanski narod meti šole, v šterih je pouk krščanske dece od prve dobe razsodnosti zvezan s spoznavanjem Boga, z lübeznoščjo do jakosti i nasleduvanjem Jezuša Kristuša“. — Dr. Hayes.

Najbče pa so značilne reči Coolidgea, zdašnjega predsednika Zdrženih držav. Gda je po izvolitvi polagao prisego, se je priklono, da kūšne v svetom pismi prečete reči: „V začetki je bila reč i Bog je bila reč“. V svojem govoru je pravo: „Prosvetlen i civiliziran narod mora v vseh svojih odnašajaj zasledučati vero i versko življenje. Socialni občutek i pravice i dužnosti imanja izhajajo iz njega (verskoga življenja). Dopuščiti nemremo niti v imeni zakona niti zvln zakona, kakšega nasilja v območji džunevesti. Tak se predstavlja vlada Zedinjenih držav, šteri je osvedočena svoje moči. Vsigidar bo iskala mir i napreddek. Podpirala bo zgojo, v želi, da bō napreduvala vera i bo vsigdar pripravlena podpirati pravico i čast med narodi. Amerika ne išče zemelskoga kraljestva, štero bi bilo zgrajeno na krvi i nasilji. . . Legile, štere pošila v svet, neso oborožene z mečom, nego s križom. Ideal, šteroga žele, da bi njem (križi) bili pokorni vsi narodi, ne človeškoga, nego božega izvora. Edini cito, za šterim idejo vse njegove žele, je zasluziti si miloč vsemogučega Boga“.

Do takše sodbe o veri i o verskem pouku je pripelala vodilne amerikanske može žalostna zgodovina tiste dobe, gda je vladalo v njüvih šolah brezverstvo i so mislili, da včini država zadosta, če poda v šoli mladini dosta znanja, štero zahteva vsakdenšnje praktično življenje. Uspehi so pokazali, da to ni tak. Samo znanje, modrost človeštva ne bo rešila. Vsakdenšnje pelde nam kažejo, da dostakrat ravno velka znanost pripomaga k vek'im hudočijam.

Zakaj se ne ravnajo naši naprednjaki tudi v tom pogledi po kulturnih narodaj? Če verski pouk za Ameriko ne sramoten, ki je najbole napredna država na svetu, zakaj bi bio potom nazadnjaški za Jugoslavijo, šteri se še nikak nemre računati med najbole kulturne države. Če Coolidge, ki je vladar največje države na svetu, včima povedati, da brez verskoga življenja ne prave prosvetlenosti i civilizacije, zakaj ne bi pokazao tuga tudi Pribičevič, šteri se s Coolidgom nikak nemre postaviti v edno vrsto?

Znamo, za kaj ide našim liberalcom. Njim ne telko za naprednost, za prosvetlenost i kulturnost, nego iztrgati nam ščeo to, ka nam je najsvetješje, to pa včinijo zato, ar sliži njüvim — vnočokrat nepoštenim — namenom. Potom pa še pravijo, da so prijatelji ljudstva!

Podpirajte Novine!

FILOS:

Človek — ubijalec.

"Si vis pacem, para bellum!" so pravili stari Rimlani. Naš moderni svet jezero let sledkar istotak pravi: "Če šeš mir, pripravlaj se na boj!" Strašno, če pomislimo kak se ljudje kolejo med sev, od kar živijo na sveti. Kelko nedužne krvi je steklo, kelko bridkih skuz pretočilo, kelko cvetočega življenja je bilo pokorenoga v najlepšem cvetju, v najlepšoj mladosti, kelko je ostalo sirot obvupanih, zapuščenih! Strašen je rod človeški v svojoj hudoobi, v svojem zverinstvu, štero izhaja iz seblčnosti, iz kristolovstva, iz poželenja po nadmoči i osvojenji premoženja našega bližnjega. Strašen je človek, poleg svojega razuma, zvanja na zemlji; v svojoj krvolčnosti nadkriljuje najbolje divje i krvolčne živali v velikanskih pragozdih. Vsi si želemo mir, a na mir se pripravljajo narodi z vzdrževanjom i organizacijom vojne sile. Pred kratkim smo šteli v novinah statistiko vojaštva v evropskih državah, štero tudi tū podamo. Štatistika militarizma je strašna! Sovjetska Rusija drži pod orložjem 1 miljon 3 jezera ljudi, Francuska 732 jezera, Švica 500.000 (narodna milica), Italija 250.000, Poljska 250.000, Španjolska 240.000, Holandija 163.000, Angleška 256.000, Čehoslovaška 149.000, Jugoslavija 130.000, Romunija 125.000, Grčka 110.000, Nemčija 100.000, Mađarska 33.000, Austrija 21.500, Bolgarska 20.000 itd. Velikanska števila i slična števila, miljarde dolarov bi našeli, če bi računali, kelko košta vzdrževanje toga lüdstva. Zakaj to? Ne bi lehko bili brez toga? Vsakši se tak pita i neide nam v glavo, kak je to potrebno.

Pravijo modrijašje, šteri kakpa ne trpljo od vojske nikaj, ka se mir lehko vzdrži samo, če se vedno pripravljamo na vojsko, kak smo to že zgoraj omenili. Človeki posili sili smej na vlasta, gda to čuje ali šte. Mir vzdrževati z vojnimi silami? To nemre biti istina. Mi mislimo, ka se mir vzdrži samo, če se širi, spoštuje i všečerom drži najlepši zakon, šteroga človeštvo sploh pozna: lübezen do bližnjega. Nigdar sila! Sila rodi protisilo, vojska drugo vojsko, preganjanja preganjanje, umorstva ešče grozovitejša pokolja. Med trpečim človeštvo so prokletniki, šteri napihujemo, svajajo, iščemo nemirov, nesporazumov, iščemo prilike, gde poslati človeka na človeka, da se bije, kole, mōri, a oni si s peklenškim smehom i satanskim zadovoljstvom menej roke i se rogajo, posmehujemo človeki, šteri mori, šteri tripi i v groznih bolečinah umira. Strašna usoda človeštva, da s krvjov polevle svojo grudo, k šteroj njemi je srce zraslo, šteri njemi je dao Stvarnik, da jo obdelavle i na njoi v miri živi.

Mir, mir med človeštvo! Lübezen med človekom, prijatelstvo med narodi! Ali je ne to lepše? Miru si želemo vsi, ki čutimo v svojih srcah lübat do bližnjega, a toga miru nam ne dajo izvržki človeške družbe, šteri ešče izdajajo v svojih rokah usodo človeka na zemlji. Mi ščemo mir, ščemo ostati na svoji zemlji mirni, ščemo delati zadovoljni, ščemo živeti s svojim sočovelkom v istinskom bratskem prijatelstvu. Lehko nas je pa strah! Nad človeštvo, nad svetom se zbirajo temni oblaki. Pripravla se ostro želeso, priprav-

vla se orožje, streliči, pripravljajo se ladje na vodi, ladje v zraki, delajo se plini, človek je v školi, gde se ravnotak pripravlja za smrt, vči moriti! Izda ešče vidimo krv prošle svet pretresajoče vojske, gledamo sirote, gledamo slepce, može brez nog i rok, gledamo vničena pola, a že se pa vse pripravlja na pokolj, na viher, na ubivanje — na vojsko. Po sveti se namesto škol zidajo kasarne, fabrike za municijo. Namesto bolnic, hiralnic, karitativnih ustanov, prosvetnih zavodov se podigajo trdnjave, se zidajo vojne stavbe. Namesto navukov o potrebnem gospodarskem, socialnom i kulturnom pouki, se človek poučuje v rabi orložja, se vrga v sovraštvi do sočloveka; človek se vči človeka klati. Evropa težko vzdihuje pod neznotrimi bremeni dolgov, njeni gospodarstvo i finance pod ničlov, všečerom je brezposelnost, lehko privimo glad i pomenjanje. Ta Evropa se je ešče ne navčila, ona se pripravlja na boj, ona se oborožuje. Svet se šče kopati duže v človeškoj krvi . . .

NEDELA

III. po Risalaj. Evan. sv. Luk. 14, 16-24.
— Vsi pa so se začnoli izgovarjati.

Bogat človek je pripravo gostijo i je poslao svojega hlapca, da nazove včup goste. Hlapec je šo, povedao želo svojega gospoda, a povabljeni je neso spunili. Neso meli časa. Vsakši je morao iti na svoj poseo: prvi je kupo hišo i šo jo je gledat, drugi je prignao par volov, te je morao sprobati, tretji se je oženo, šteti je meo te opravek, peti onoga, za to pa neden ne šteo meti časa, da bi se vdeležo gostovanja.

Kak verna slika naše dobe je ta prilika. Do pičice se spunjavle vse, ka je v nju popisano.

Gospod nam je pripravo nebesko gostijo. Pri zadnjoj večerji je dao v jed svoje meso i v pijačo svojo krv i je pravo, da bo to dvoje med nami do konca sveta. I kak milo nas vabi k toj nebeskoj gostiji. "Pridite k meni vši, ki se trudite i ste obteršeni i jaz vas polejkotim!" Ali pa čujemo njegov glas? Se li brigamo za njegovo povabilo? Ali hitimo, da bi vživali njegovo gostolubnost, da bi se z njim vred radili nad tem, ka nam je pripravo? "Pridite vši," pravi Kristuš. Svet pa njemi odgovarja: "Nemamo časa; hiše smo kupili, vole moramo sprobati, oženili smo se, peneze moramo grabiti, ar je kupo še premali, ar smo še presirmaški, prekodiski, veseliti se moramo, vživati, jesti, piti, igrati, spevati, plesati, se smejeti, ar je življenje kratko i se moramo paščiti, da niti edne minote ne zamudimo. Vnogo žel mamo, dosta bi radi dosegnoli, čas pa beži, zato se pri tebi, Jezuš, nemremo stavljati. Odpusti nam i mej nas izgovorjene!"

Tak teda. Svet nema časa za nebesko gostijo, ne čuti potrebe po nebeskoj hrani. Zemeljske dobre so njemi vse. Za novo hišo, za par juncov, za ženo, za kupoček zlata, za kupico vina, za veselice, igranje, spevanje, ples, za zamazane blatne strasti, poželenja, se odpove Gospodovom povabili, zataji svojega Odrešitelja i Zveličitelja,

zamori svojo dlužo, dūšnovest, ar je zemeljsko življenje več, kak nebeska hrana, ar je telo, štero bodo za par let razjedali črvi, za vekše, kak nemrtvela dluža, štera se bo veselila ali pa tudi trpela na veke. Ali se ne zgromimo, če to pomislimo? Ali nam srca ne prevzeme žalost, gda vidimo, kak je svet zaslepen? — Sami se pogubljamo. Gospod nas je povabio, mi pa odbijamo njegovo povabilo. Milo nas je pogledno, mi pa njemi obračamo hrbet. Kak dugo se ne spregledamo? Ali mogoče mislimo, da bo meo Gospod vsigdar potrpljenje, da bo do konca tripo? Motimo se. Ednok se mera dopuni in te izgovori reči, štere je zgovor na križnom drevi pred svojim smrtjov: "Dopunjeno je!" i njegovo smileno srce se zapre pred nami. I ka bo potom? Sklepal bomo roke, gledali proti nebi i zazavali Njega. A groza, ka se zdaj mi izgovarjam, tak se bo izgovarjan On. — Nasmejam sem se vam, a neste me šteli spoznati. Vabo sem vas, vi pa ste me odbili. Klonkao sem na vaša srca, a zaprli ste mi jih. Samoga sebe sem se vam ponudo, vi pa ste me zavrgli za kūp blata (za novo hišo), za ženo, za minlivu veselje, grešno vživanje. Ne ste me šteli poznati, zato tudi jaz vas no poznam. — Kak njemi bo odgovarjati? Trepeljali bomo i šklepetali z zobmi. Pomagalo pa nam to ne bo. Iskali smo zemeljsko veselje, zato nebeskoga ne bom smeli vživati.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Dobrovnik. G. Imre Kollin, sin našega g. doktora Ignaca Kollin, je bio v Beči promoviran za doktora vsega zdravilstva.

Orlovske odsek v Žižkikh nastopi v nedelo 21. toga meseca v Vel. Polani. Pred poldnevom je skupna sv. meša v polanskoj cerkvi. Popoldnevi je pa javna prireditev. Nastopijo člani, članice, naraščaj, mladenke i gojenke pri sodelovanju godbe. Što šče te den viditi nekaj lepoga, naj pohiti v Polano. Žižkovski orlovske odsek se je že večkrat izkazao kak jako dober s svojimi telovadci, za zdaj pa so izdelali naši Orli posebno dober program. Šteri nam kaže, da bomo za istino meli lepo popoldne v nedelo v Polani. Vsi prijatelji Orla, pridekak v največem števili v nedelo na orlovske prireditev! Vstopnina je: sedišče 5 din, stojšče 2 dinara.

Shod naš stranke je v nedelo 21 toga m. v Vel. Polani po ranem meši. Govori tajnik SLS g. Kranjc iz Maribora. Vsi naši moški na te shod v Polano!

Sokoli v M. Soboti. V nedelo 14. t. m. so meli Sokoli zlet v našo Soboto. Celi tjeden so pisali po svojih novinaj za te zlet, vabili so vse, naj idejo v lepo i bogato Prekmurje. Nas domačine pa tej Sokoli, šteri so v Prekmurji, majo za tepce, za nekulturen narod i naš kraj nazivajo za Sibirijo. Čudno se nam vidi, ka tej "kuluronosci" itak tak radi pidejo v to "Sibirijo." Zato pa Sokoli lehko spravijo vsaki mesec cele vlake Sokolov v Prekmurje, tū bodo vsigdar hladno sprejeti.

Novi svet.

Spisao: I. Sziklai.

Iz vogrščine prestavo Fr. Kolenc.

Misliš, da si tudi zdaj lehko gospod! Kodiš si, ne gospod. Zapomni si! Lehko postane ednok tudi gospod, a ne tak, kak se zdaj včiš.

— Jaz neščem gospoda šipilati; — je pravo znova dečko, zdaj že premagavši jeclanje. Delati ščem. Zato bi se rad drugo včio.

— Drugo? — Je pitao s zategnjenim glasom Gohér. Ka pa takšega? Ka je tisto drugo? Sem radoveden.

— Inaš ščem postati.

Gohér je zaničivo gledao na njega.

— Gospodski inaš. No to si lehko taki. V sosedščini pri grofi. Tam iavnno takšega maloga inaša nūčajo. Včera so stirali staroga, ar je krao. Lehko stopiš na njegovo mestu včasi.

Bridka zaničlivost je privabila skuze v Elemérove oči.

— Neste me razmili. Jaz ščem biti mašinister; električni mašinister. Za tisto pa nešolan človek ne vala. Jaz mam za tisto volo, zato se tisto želeso navčiti.

— Teda se za meštra pripravlaš?

— Ja, če dopustite.

— Ka me briga. Itak ne bo iz tebe nikaj, to znam. Ali te iz edne šole vržejo ali iz druge; sramota je ednaka.

— Jaz pa se ne sramujem.

— Zuam, znam, nevalani potepin.

— To nesem. Pošten delavec ščem biti.

Je protestero dečko s povdarkom.

— To si. Ja. Se zna, da setine sramuješ. Sram pa je mene. Celo družino. Skvaro si se. Za nas si zgublen. Ka me briga, kaščec začneš. Jaz več ne bom odgovarjao za tebe. Gor je pot i dol je pot. Lehko ideš. Slabo mi postane, če te vidim. Vö iz moje hiše! . . . Si razmo?

Elemér se je šeo izgovarjati, da ga stric ne razmo, naj vse razloži. A Gohér ne več poslušao na njega. Zazavao je deklo, da ga vö odpela.

Elemér se je namesti obrno i se paščo proti vratam. Njega bogme naj ne da vö metati te človek.

No Mari ga itak ne bi vrgla vö.

Pred vratu je henjao, da bi par reči spregovor z Mari. Ona je tak dobra bila te naproti njima, gda je se prišeo s Trezikov; zdaj tudi ne bo mogla obrniti od njega srca. Presiti mora od nje falat hrhna ar je lačen! Prenočiše že dobi na polji, na bregi potoka. Tak so živelji tudi kodiški dijaki. On pa je zdaj istinsko kodiš.

A Bog že poplača tistomi, šteri ga za to napravi.

Poplača dn.

Samo da dekla ne bila Mari. Nekše dugo, sūho mlajše. Njena zvünjanost i obnašanje je takše, kak da ne bi bila iz te vesí. Mogoče tudi ne.

— Ka pa Mari več ne tü? — Je pitao bojazlivu dečko.

Dekla je čisto blüzi prišla k njemi, da bi mogla govoritibole taho.

— Ka ste vi gospod poznali Mari?

— Kak je ne bi poznao.

— Omožila se je. Tü v vesí. Vesela je bila, da se je lehko rešila te familije. Tudi jaz ne prestojim dugo. Rada pa bi počakala konec pogodbe; ovak bi pravili, da sem jaz neznotna. Da bi za menov dobili koga, žmetno verjem. Iz te vesí niti takše ne, kak mali prst. Mene so tudi z drugoga kraja pripelali. Pes sem tü, ne dekla. A niti ne vüpajo püstiti, da bi gladüvao; jaz pa telko gladüjem, kak pūščavnik, ki se posti. Poleg toga pa so tudi sirovi. Videla sem, ka je delao gospod z vami. Sramota. Jaz pravim.

— No, kaj ne? — Je pravo mladenič skuze se.

— Sirmaško dete! Tak ste se mi zasmilili. Da bi vam samo mogla pomagati. Peški ste prišli, jeli?

Peški bogme.

— Sirmašek! I vas še vostira. Sramota.

— Povejte mi, gde stanjue Mari, če znam?

— Če znam? — Je odgovorila dekla. — Ka pa, da znam. Od cerkve štrta hiša. V svojoj hiši. Tam se je nastanila z možom. Tišlar je. Tudi s tega spočnate hišo, če tudi je tmica. Siva tabla je na švislaj.

Hvala lepa. Že znam, šteri je štrta hiša; Mari je pokazala, gda je tü bila.

Mari je že legla spat; po leti itak mora zaran vstajati, da lehko opravi delō okoli hiše, opravi v ogradi i pri živalaj.

Prestrašila se je, gda je Elemér zaruo. Drugi človek ne prihaja v takšem časi k dveram tihiške hiše, samo tisti, pri šterom je nevolia, ali gda v slabom nakanenju štita. (Dale)

G. poslanec Klekl so toliko ozdravili, ka jim več ne trbe biti v bolnišnici. Odišli so na Telovo v Čerenovce. Tu ostanejo par tjednov potem pa, či de potreblno, odidejo v zdravilišče. **Vidonci.** Pri nas smo meli na belo nedelo blagoslavljanje novoga zvona. Slavnost se je začnola z prošecijov iz Gor. Lendave, štero so vodili g. kaplan. Pri prošeciji je spreva pevski zbor pod vodstvom g. nadvučitelja Tamarija. Vidončanje se tem potom zahvaljujemo g. kaplani, nadvučitelji i vsem, šteri so priporogli, da se je prireditev tak dobro obnesla, kak tudi onim, ki so sploh priporogli, da smo dobili novi zvon. — Vidončanje

Dovoljeno je pa nakupovanje živine v Medžimurji. Velki župan mariborske oblasti je z razglasom v „Uradnom listu“ dovolio zopetno kupovanje živine pa doma ed hiže do hiže po celom Medžimurju, kak je to bilo prle.

Črenovci. Za občino Črenovci nekak slabo ide pri delitvi senožati na veleposestvi. Lani smo senožati dobili, letos so nam je razdelili, k leti bomo je pa lehko hasnivali, če kak pa inači ne pride.

Cudno postopanje. Nešterne občine so letos ne doobile senožati na veleposestvi, da bi ljudje lehkó kosili travo i si spravili seno, nego si je nekak zmislobole modro, senožati so dali kositi „z reza“ i zdaj bodo delili bagle našim kmetom. — V Zamostji (Hidvég) so ednok komaj začnoli z naseljevanjom naših ljudi. Nekaj pa je tu ne v redi. Zemlja, štero so naseljemi dobili, je bila posejana ob uprave veleposestva, zdaj pa gospoda zahtevlejo od tej siromakov polovico celoga pova za letos. — Od več mesti se čuje, ka se pri vseh veleposestvih nekak nerazumlivo postopa i to vsigdar na škodo naših ljudi. Potrebno bo lekaj malo od bliže pogledati postopanje pri raznih delitvah senožati i zemle.

Vpisavanje novih dijakov v sobočko gimnazijo bo dne 29. pa 30. junija. Na Petrovo se vpisavanje začne ob 10. vori, drugi den pa že ob 8 vori. Sprejemni izpit (eksamen) za vse nanovo vpisane bo dne 30. junija od 10. vore naprej.

Starije naj pridejo z decov, Prinesejo naj zadnje šolsko spričevalo pa krstni list. Vpisavanje je v pisarnji v gimnaziji.

Ali naj damo svojo deco na sobočko gimnazijo? Tak spitavajo starije. To pa zato, ka so zvedili, ka minister Pribičević pa drugi takši, šejo to gimnazijo zapreti. V istini je zadeva etak. Prišla je odredba, ka more biti v vsakšem razredi telko pa telko dijakov. Či jih nega, te se tisti razred more goristaviti i to po celoj državi. V Soboti pa istinsko nega v viših razredih predpisanega števila. Dozdaj se ešte ne ve, či stavijo 5. pa 6. razred. Kakšte bo, naj se starije nikaj ne bojijo, ka nebi vpisali svoje dece. Ravno zato se more dosta dece letos vpisati, naj vidijo, ka bo potrebno število.

Dobrovnik. Po sodnijski razsodbi mora biti mesnica pri nas eden mesec zaprta. S tem smo pa prizadeti najbole Dobrovničarje, ar moramo v Lendavo ali Beltince hoditi po mesu. Se ne bi dalo to inači napraviti?

Ne v Júžno Ameriko. Nešterni naši izseljenici, šteri so odali doma grünite i hiše i so šli v Brazilijo, Argentino, ar so mislili, da bo tam dober zaslúžek, zdaj so se pa že vogni vrnoli domo brez vseh sredstev i betežni. Kak tej priovedavljajo so razmère naravnost tam strašne, zato vsakoga opominjam, da se naj ne podavle v takšo negotovost. V Júžnoj Ameriki je bila slaba žetev i tak je celo leto bilo vse puno domaćinov brezposelnih, kak bi pa te prišeo do dela tujec. Domačini tujce mrzijo i tudi same oblasti ovirajo priseljence, da bi dobili službo. Brezposelnost je ne samo na farmah nego tudi v fabrikah. Na jezere i jezere ljudi čaka pred fabrikami, či bi koga sprejeli na delo. Svoje peneze spotrošijo, potli pa pride glad i trpljenje i dosta nesrečnih izseljencov je šlo že v prostovoljno v smrt, ar so ne mogli živeti. Zato naj vsak paži, naj njemi bodo popisane razmère vzgled, da ne nasede brezvestnim agentom, šteri bi ga spravili ol penez i od zdravja. — Velki župan mar. oblasti. (Opomba. — Priporočamo oblasti, da tudi same, kak naj ostreje nastopijo proti takšim agentom. Pri nas so, šteri so že za istino spravili dosta družin v najžalostnejše razmère. Ali tej niso kaštige vredni?)

Cerkveni rop. V Murskoj Soboti je nikak v soboto po dnevi iz tabernakla odneseo monštranco (svestvo). Telko je ešte bio pošteni, ka je sveto hoštijo na oltari pusto. Ropar je bio najbrž što takši, ki je na Telovo pri prošeciji vido monštranco pa se njemi je dopadnola, čiravno je ne bila dragocena. Znao je pa tudi, ka je tabernakel nikdar ne zaklenjeni, kak to pravijo vsi ljudje, ki so vidili. Či bi bio tabernakel zaklenjeni, kak je to všešrom, se to nebi zgodilo. Orožniki skrbno isčejo krivca.

Na Martinišče je nabralo v Chikagi Anton Hrvat iz Žičkov 55 Dol. 50 centimov. Dali so:

Marko Zelko, (Krampačov) Črenovci, 20 Dol. Ana Halas, Črenovci, 10 Dol. Ivan Turnar Črenovci, 5 Dol. Verona Žalig Črenovci, 5 Dol. Ivan Špilak Nedelica, 5 Dol. Ivan Denša (mlajši) Brezovica, 5 Dol. Matjaš Hajdinjak Črenovci, 2 Dol. 50 cent. Ferenc Peteric Trnje 3 Dol. Kata Rop G. Bistrica 1 Dol. Vsem vrlim darovnikom se sceloga srca zahvalimo. Te njihov lepi dar nam je jako prav prišeo, ar smo v velkoj stiski za peneze. Prosimo ešte, naprej nam pomagajte.

Dol. Lendava. Dne 18., 21. i 22. toga meseca bode gostovalo pri nas ljubljansko dramsko gledališče. Igrali bodo več iger v hoteli „Krona.“

Poštne pristojbine so dragše i to: priporočeno pismo doma 4 din, za Ameriko 6 din, ekspresno pismo doma 4 din, v Ameriko 9 din, Tiskovine do 20 gr. 50 par.

Država.

Povoden v Paračini. Zavolo vnočega dežja je izstopila reka Crnica i preplavila Paračin tak, da je stala voda na mestaj po dve, tri, štiri metre visoko. Valovi so odnesli vnogo živine, pohištva i drugih predmetov. Povoden je prišla po noči i ljudje so po večini na strehaj prenočili. Živine je vnogo prešlo, krmo pa je voda vso vničila.

Ciganček na glasbenoj šoli. V glasbeno šolo v Osjeku je prišel cigan Djurdjević svojega 6 letnega sinčka i proso, da ga sprejmejo kak učenca, rekši da je izvrsten goslač. V potrdilo sta ciganček i oča odigrala na gosla pesem, kakške sta navadno igrala v krčmaj. Profesori so vgotovili, da je ciganček istinsko velik muzik i so ga sprejeli v šolo.

Za ženske. V bivšoj Srbiji je postal zkon, šteri ženskam ne da nikših pravic; ženska hči nikaj nemre podedovati (herbari) samo moška deca. Te zkon zdaj šejo potegnoti na celo držav. Našim ženskam, šteri so do zdaj mele že nekje pravice, zdaj ešte te šejo krej vzeti. Vsa ženska društva zdaj prirejajo shode i protestirajo proti toj nakani, šteri bi žensko postavila sužnjico.

Z britov si je prerezala šinjek v Zagrebi 21 letna dijakinja, prle pa je že pila lizol (gift). Bila je včasi mrtva.

Domaća politika.

Usoda radičovih mandatov. V narodnoj skupiščini se je vršila seja skupščine, kde se je razpravljalo o verifikaciji anketiranih mandatov radičovih poslancov. Usoda radičovih mandatov je tako zamotana stvar. Pogajanja za sporazum med Pašičom i Pavlom Radicom so ne mela nikšega uspeha. Pašič je ne zadosta, ka so se radičovci odpovedali republiki, on zahteva več od njih, kak največko kapitulacijo. Radičovci so zatogavolo jako nezadovoljni, posebno poslanci — kmetje so kako proti Pašiču, šteri na tak način izigravle Hrvate i sporazum. Na seji so anketirani mandati ne bili overovleni, nego se je verifikacija odgodila za nedoločen čas. Pašič bi najraj to zadevo odložil do jeseni. — **Znani govor dr. Korosča** je globoko posegeo v politične razmere, sami radikalni nemrejo prikriti vtisa, šteroga je napravio. Opozicionalni blok pa, kak se vidi, je postal dosta čvrstejši.

Ljudski šolski zakon. V odseki za te zakon se vodi razprava. Naši poslanci oстро kritizirajo posamezne člene zakona i branijo pravice Slovencov glede ljudskih škol.

Skupščina počivle. Seje narodne skupščine so odložene za par dni. Te čas še Pašič porabiti, da premisli politični položaj, posebno zavolo radičovih mandatov. Cela opozicija je protestirala proti, ka skupščina ne bi delala, kda je tak dosta dela.

Za lüdstvo i proti lüdstvi. Naši poslanci so stavili predloge narodnoj skupščini i to: da se zviša eksistenčni minimum od 5.000 Din na 20.000 Din. (To je, da što ma na leto 20 000 Din dohodkov i više tisti plača davek zvan osebno dohodnino ne kak je dozdaj, da što ma samo 5000 Din mora plačivati osebno dohodnino.

Svetovna politika.

Maroko. V tej pokrajini v Sev Afriki se že dugo bijejo boji med Francuzi i domaćini. Voditev domaćinov Adb-el-Krim ma močne čete i je že Francuze v večji mestaj porino nazaj.

V Kini se pripravlja splošna revolucija, šteri podpirajo Rusi. Ze več tjednov štrajkajo delavci, šteri zahtevlejo, da se vse gospodarske zveze z Angleškom i Japonskom prekinejo, če ne, nastane generalni štrajk. Kak listi pišejo, je pričakovati splošno nacionalno revolucijo celoga Kitajskoga naroda, šteroga je 400 miljonov.

V Bolgariji ešte izda sodijo i morijo kričic atentata i sploh oponencialce. Dijaštvu, štero se vči v inozemstvu, je izdalо proglašenje celo evropsko kulturno javnost, da priskoči Bolgariji na pomoč, ovak bo se prelejalo preveč krvi.

Fr. Kolenc :

Prosvetni tečaj.

11. Kmečka izobrazba.

VIII.

Na dugo i šorko smo razpravljali o kmečkoj izobrazbi i čas je, da to pitanje končamo. Potrebno pa je, da se na konci še ednok vrnemo na vse, o čem smo govorili, da še na kratko podamo misli, o šterih smo v večih številkah razpravljali. Rado se najmre dogaja, da za eden teden človek že pozabi, ka je prle čeo i tak zgubi zvezo med novimi stvarmi i med tistim, ka je že prle čeo. Ponovitev zato ne bo odveč.

Naloga vsakše izobrazbe je, da napravi iz vsakega človeka pravoga, celoga človeka, to se pravi, da njemi poda vse, ka ga dela pravoga člana človeške družbe. Pri izobrazbi prideta v račun um (pamet) i srce; um mora izobrazbo pripelati do spoznanja istine, srce pa mora navajati k lübezni do toga, ka je spoznalo um za istino.

Kmečki človek je sin narave. Trdno je navezan na zemlo, šteri njemi za trud, da jo obdelava, prinaša sad i ga s tem hrani. Drugi velki dar za kmečkoga človeka je stalni dom. Domača hišica, gde se je rodio, gde je dobo prve pojme o svetu, o življenju, o Bogu; tom v šterom prezivla dneve svojega življenja i v šterom se navadno tudi loči od sveta, — hišica teda, šteri je njegova od zibelke do groba.

Kmečki stan se po svojem zvanju loči od drugih stanov. Po svojem značaji je nekaj tak različnoga, da se ne da primerjati z niednim drugim stališom. Ar pa je nekaj posebnega, samosvojega, ma tudi posebna, samosvoja znamenja, šteri, ga delajo za to ka je. Kmečki stan ima svoje posebne navade, svoje šege, šteri bi indri zaman iskal. Kmečki človek ima celo svojo posebno obleko, v šteroj se spozna tudi med velkov vnožicov ljudi, šteri so kotri ge drugih stanov.

S tem smo podali značilne poteze kmečkoga stanu; to so navezanost na zemlo, stalni dom, šteri je kmeti zibelka i smrtna posteo, kmečke šege, navade i kmečka obleka.

Po vsem tem se pitamo, ka je naloga kmečke izobrazbe? — Naloga vsakše izobrazbe je — kak smo povedali — da napravi iz vsakega človeka pravoga, celoga človeka. Če to naobremo na kmečko izobrazbo, nam je očitostno, da je naloga kmečke izobrazbe napraviti iz kmečkoga človeka, pravoga človeka, to je, dati njemi tisto, ka ga bo ločilo od vseh drugih stanov, vtišnoti njemi pečat kmetstva.

Najvažnejše je, da kmečki človek spozna, ka je kmečki stan. Priti mora do osvedočenja, da Bog kmeta ne stvoro za kaštigo, da kmečki stan teda ne nekaj takšega, ka bi se moral zanjučiti, nego nasprotno, da je kmečki stan tak važen, da brez njega človeški rod niti obstoji ne bi mogo. Če pride kmečki človek do toga spoznanja, se njemi trudi i težave, šteri mora prenašati ne bodo videle prežmetne, nego bo s potrežljivostjo, celo z lübeznočov prenašao vse, ar se njemi v srci zbuđi ponos, ar se začuti počaščenoga s tem, da je kotriga stana, šteri je fundament človečkoga roda. — S tem je naloga izobrazbe napol že izvršena.

Kmečki človek pa mora tudi spoznati, v kakšem razmerji naj bo z zemlov, šteri obdelava. Gotovo je, da zemlo ne sme meti za nekakšega sužnja — kak to delajo denešnji materialisti — šteri je samo za to, da njemi služi, da ga hrani. Ravno zavolo toga, ar ga zemla hrani, ar jo on namaka s svojim znojom, mora čutiti do nje nekje spoštovanje, šteri bo ga navajalo k tomu, da bo ravnao z njov, kak da bi bila njegova živa dobrotnica.

Domaća hiša pa naj bo kmečkomi človeki nekakše svetišče, v šterom prebije v krog svoje družine proste vörice svojega življenja, svoje večere po vtrudljivom polskom deli, nedele i svesne dnevi, gde počiva po šestih delavnih dnevaj tedna. Dom mora biti privlačna moč, šteri pridriži kmečkoga človeka pri sebi, namesto, da bi šo iskat razveseljevanje v družbi ali celo v krčmo. Da pa bo mela domaća hiša to moč, mora vladati v njoj pravo življenje — brez domačega kreganja.

Velkoga pomena je tudi kmečka obleka, zato trbe pazljivost obračati tudi na njo. Ka ne kmečko, ne spada na kmečko telo. Je ravno tak, kak če bi se kovran nakit s pavim perjom.

Ne smemo opuščati tudi kmečkih navad, ar te so tak tesno zvezane s kmečkim življenjem, da si toga brez njih skoro niti misli nemremo.

Pri kmečkoj izobrazbi pa pride v račun tudi še nekaj drugoga. To je razmerje kmečkoga človeka do Cerkve. O tem pa moramo še se poseti govoriti.

(Dale)

Zanimivosti.

Tri pitanja i trije odgovori. Pruski kral Friderik II. se je za svojo gardo tak zanimalo, da je poznal vsakšega vojaka. Gde je zagledno kakši nepoznani obraz med vojaki, je taki pristop i stavo dcičnomi tri pitanja i to skoro vsigdar v istom redi: Kelko si star? Kelko časa si že v armadi? Ali si dobo krūh i zaslūžek? Zgodilo pa se je, da je stopo v armado mlad Francoz, šteri niti reči ne znao nemški. Tovariši so ga navčili odgovore na tri pitanja, ar so znali, da ga bo kral pitao. Odgovori so odgovarjali pitanjam v istom redi i so se glasili: 21 let, Veličanstvo! Šest mesecov, Veličanstvo! Oba, Veličanstvo! Par dni sledkar je Friderik tisti polk preglejvao, friško zagleda rekruta i ga je začno spitatati. Po nesreči pa je začno z drugim pitanjom: "Kelko časa si že v armadi?" — Francoz navajeni na privčeno vrsto, odgovori: "21 let, Veličanstvo!" — Kral je bio malo začuden, a je vseeno nadelilavao: "Kelko si pa potom star?" — Šest mesecov, Veličanstvo!" — "To je pa že preveč, ali si ti norc ali pa jaz!" — pravi Friderik. — "Oba, Veličanstvo!" — "Dobro, to je oprvium, da mi je moj vojak norca v obraz zatlučo. Ka pa misliš s tem, lübi moj, ha?" Komaj zdaj so prišli do spoznanja, gda Francoz več ne znao odgovoriti.

Za smeh.

Salapenec i sin sta potulivala po sveti. V nekši vesi jiva je dohitela noč, zato sta pri ednoj hiši prosila prenočišče. Poslali so jiva na gümno, gde je bilo malo slame. Oča je legeo na slamo, sin pa je morao spati poleg njega skoro na praznoj slami. Drugo jutro je lübeči sin pomililavao očo: "Oh, jaz sem meo samo par slamic pod seov, pa me vse čunte bolijo, kak pa morajo boleti šele vas, ki ste ležali na celom kipi slame!"

Iz sole: 1. Učiteo: Kakšno lastnost ma vročina? Učenec: Da raztegije tela. — I mraz? — Da jih krči. — Dobro. Posvedoči to! — Po leti v vročini so dnevi dugi, po zimi v mrazi pa so kratki.

2. Učiteo: Kak pa je kaj tvojemi betežnimi brati? — Učenec: O je bolše; dnes je bio že bit.

3. Učiteo: Ka se zgodi, če ješ nezrela jabuka? — Če me oče dobijo, me nabijejo.

4. Kak razmiš pregovor: Nihče ne spadne vučen iz nebes? — Učenec: Najhitrej ne niednoga gori.

5. Zakaj je mesec tak bled? — Ar niedno noč ne spi.

Gospodarstvo.

Piše: Izidor Horvat, učitelj.

Živinoreja.

(Tü pojdoč omenim nekaj, ka bi pravzaprav spadalo inam, ali zaradi važnosti i aktualnosti pitanja povem. Pri nas v Prekmurji so ogromni gospodski travniki. Pravzaprav so ti edini, gde si nakosimo travo i spravimo seno. Najvekše graje je pa vrēdno, da so ti travniki kak najslabši! Dnični, močvarni, voda stoji po njih i trava je najslabša na njih! Raste poleg šara cmudje, ki ne da nikšega haska. I to krmo mora kmet drago plačati, ako še bar to dobiti. Cüditi se moramo, da se za zboljšanje teh ogromnih travnikov nihče ne briga. Če bi se ti travniki izsūšili, popravili, zboljšali na vse načine, šteri so dani za to, bi v Prekmurji bilo obilo najbolše krme, ne bi bilo nigdar pomenjanja i naša živinoreja bi se za dober skok zboljšala. Zdaj pa stoji vse. Ne briga se zato ne država, ne gospodska, ne more pa tudi kmet, ar je ne njegovō. Velko korist, neprecenljivo vrednost bi lehko meli od teh travnikov, zato bo trbilo genoti na pravom mestu.)

Poleg takših razmer z našimi travniki trpi glavna panoga našega gospodarstva silno živinoreja. Kmet ma ravno iz tej vzrokov malo haska od živinoreje. Krma slaba, kak pa te dobro podkrmiti? Krme malo, kak more držati več glav v svojoj štali? Drži marho, ne bi je rad odao neskrlene, krma njemi na protlotje sfali, živini trbe jesti, zato je prisilen kupiti krmo v časi, kda je ta ravno najdragša. Tak je zabav bio njegov trud skoz celo zimo, ka je mogoče prikrmo je morao dati za seno. Zato je pitanje travnikov i živinske krme jako velke važnosti i našim gospodarom priporočam v resen pomislek, ne bo li dobro se pobrigati malo več za travnike, na način, kak sam ga tū na malo podao. Če bo nazaduvala naša živinoreja, bo nazaduvalo vse naše gospodarstvo, i kama pa pridemo te?

Trave. Trave so več vrst. Ta edna vrsta bolša, druga slabša. V glavnem razločujem dve vrsti trav: sladke i kisile trave. Kakpa, da so za živino bolše sladke trave, ar vsebujejo več hranlivih snovi. Sladke trave rastejo bole na sūhom, brežnem sveti, a kisile po dnikah. Mi ščemo meti dobro krmo, zato moramo iskati sladke trave, a te dobimo iz dobrih brežnih travnikov. Tak nam to pa pove, kakše travnike imejmo. Razločujemo tudi seno iz brega i dolinsko. Po bregaj je vsigdar bolša krma, kak v dolini i to že znamo, da ravno iz šterih vzrokov. Ravnotak je s pašov. Dobra krma se pozna na živina, ta marha je debela i pri dojnih kravah je mleko dosta bolše od krav, štere so krmlene s senom iz dnik. Posebno paša je brežna dobra za mleko, to je vzrok, da mamo po planinah jako dobro mleko, ar so tej pašnjeki dobri. Trave si zboljšamo, kak je že omenjeno z večkratnim gnojenjem i da tū pa tam pomečemo seme od neštornih dobrih trav (deteljčno itd) po senožataj.

IZJAVA.

Podpisani dám vsem na znanje, ka ne pripoznam pa ne plačam dugov, štere bi na moj račun znala napraviti moja hči Roza Vogrinec.

Benedik Vogrinec
Ivanci.

Pristopite

k novoustanovljeni "MLINSKOJ ZADRUGI" na Razkriži.

Priglasite se lehko vsakši den.

Delež je 1000 dinarov, šteri se lahko plačuje tudi na rate.

"MLINSKA ZADRUGA"
(bivsi Kumparičev mlin) Razkriž.

Veleposetvo

grofa Szapáry ima 10 hl izvrstne jabočnice za oddati. Jabočnici je iz najfinjejših sortiranih jabok napravlena. Garanira se, da se počorni.

Cena 2-4 dinare á 1.

Ravnateljstvo.

Nova, zidana hiša z $1\frac{1}{2}$ plüga grüntom se oda v Velkoj Polani poleg cerkvi.

Kupci se vsakši den lehko zglasijo pri gostilničari MATJAŠI RITLOP v Velkoj Polani.

I-a portlandcement-, zagorsko apno-, opeko-, črep-, kovaški premog-, deske-, late-, štaffelne-, tesan les-, traverze- i. t. d.

se dobijo letos po čudovito nizki ceni z vseh žel postaj v Prekmurju. — Stalna

—: zaloga vedno pri :

V. BRATINA
KRIŽEVCI pri LJUTOMERU,
ki je glavni zastopnik stavbenega materiala za Prekmurje.

Hranilnica i posojilnica v Črensovcih

r. z. z. n. z. uraduje vsako nedelo ino svetek.
Obrestuje hranilne vloge (navadne) po 8%;
vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi
pod 5000 Din po 9%, vezane vloge od 5000 Din
naviše pa po 9½%.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj služijo v hasek našem kmetskemu lüdstvi. Zavupajte nam peneze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostov, ka večim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.

Žandarmerijska stanica v Dobrovniku išče
kuharico

(B) / s takojšnjim nastopom; plača po dogovoru.

Parna mlatilnica

fabrikat Hof-herr Schrantz,
ešče skoro nova, se ugodno oda. Ogleda in vpraša se pri Francu Hamler, posestniku v Sratovcih št. 9. pošta Slatina-Radenci.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za "Novine" pri ERDŠY BARNABAŠ, trgovci z papirom i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Pohištvo

küpite najfalej iz stalne zaloge od najprostejše do najfinjejše kakovosti, delam tudi po naročbi i po lastnom risanju po najugodnejših cenah.

Mijo Hollenberger Čakovec

(B) Strossmajerova ul. 10.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVA
plača najbolje dolarje
in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

Malo lepo posestvo

odaljeno od Gor. Radgone

eno uro pri okrajin cesti v zelo milem okraju, arondirano 8 do 12 oralov površja i sicer: njive, travnike, velik sadonosnik, šuma (gozd), zidana hiša, hlev, šupa pokrito z opeko v bližini veleposestva se po ugodni ceni prda. — Pojnsila pri gosp.

FISCHER

Plitvički vrh pri Gornji Radgoni.

Pozor

kovači, zidari!

Zaloga najboljega angleškoga kovačkoga voglenja, šteroga do zdaj ešče nindri ne dobite, kak tudi vapna i portlandcement. Črep i cigeo iz radgonske i borejske opekarni na kolodvori v Beltincih.

Martin Brumen, železna trgovina Beltinci.